

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3805/2022
13.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жарко Урошевић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ из Београда, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 792/22 од 06.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 13.07.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда Београду Гж1 792/22 од 06.04.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2734/20 од 02.11.2021. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев да се утврди да је тужилац 01.02.2016. године засновао радни однос на неодређено време на радном месту ... за одржавање ЕЕО у оквиру Техничког центра ..., Одсек за техничке услуге ..., Погон ..., Служба за одржавање ЕЕО и ММ код туженог, као и да се обавезе тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 8 дана о дана пријема отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда Београду Гж1 792/22 од 06.04.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2734/20 од 02.11.2021. године, којим је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужилац 01.02.2016. године засновао радни однос на неодређено време на радном месту ... за одржавање ЕЕО у оквиру Техничког центра ..., Одсек за техничке услуге ..., Погон ..., Служба за одржавање ЕЕО и ММ код туженог и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 124.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011...10/2023, у дљем тескту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по занимању ... и поседује III степен стручне спреме. Код туженог је од 01.02.2016. године непрекидно по више сукцесивно закључених уговора о обављању привремених и повремених послова (закључених 01.02.2016. године, 30.09.2016. године, 30.12.2019. године, 24.03.2017. године, 30.06.2017. године, 22.11.2017. године, 15.05.2018. године, 15.08.2018. године, 27.11.2018. године, 01.03.2019. године, 29.05.2019. године, 29.08.2019. године, 30.01.2020. године и 05.07.2020. године) обављао послове ... за ЕЕО у оквиру Техничког центра ..., Одсек за техничке услуге ..., Погон ..., Служба за ЕЕО и ММ, који су осим што су били систематизовани, били трајни и континуирани. Из исказа тужиоца и саслушаних сведока утврђено је да нема разлике између посла који је обављао тужилац и други запослени на неодређено време на том радном месту. Према списку који се води код туженог о броју примљених ... у периоду од 2016. године до 2020. године, у радни однос у Одсеку за техничке службе у ... на неодређено време су примљени ББ 17.01.2020. године и ВВ 11.06.2020. године, а на одређено време ГГ, за период од 01.08.2018. године до 31.07.2020. године, ДД за период од 01.02.2019. године до 31.01.2021. године и ЂЂ за период од 01.02.2019. године до 31.01.2021. године. Према Правилнику о организацији и систематизацији радних места у ЈП „Електропривреда Србије“ под редним бр. .. систематизовано је радно место „... III степен“ са описом послова.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су применом материјалног права из одредби Закона о раду, цитираних у образложењу нижестепених пресуда, оценили да је тужбени захтев основан. Према датим разлозима, тужени са тужиоцем није закључио уговор о раду у смислу одредбе члана 32. став 2. Закона о раду, већ га је ангажовао да ради исте послове у континуитету на основу више закључених уговора о привременим и повременим пословима у трајању дужем од 120 дана. Послови које је тужилац обављао код туженог на основу закључених уговора не представљају привремене и повремене послове из члана 197. Закона о раду, те су као такви симуловани и због тога ништави, у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима. Како је тужилац фактички ступио на рад 01.02.2016. године и непрекидно обављао послове из описа послова ... систематизованих Правилником о организацији и систематизацији радних места туженог по основу више закључених

уговора закључно са уговором од 05.07.2020. године, то ангажман тужиоца ступањем на рад по првом уговору има карактер радног односа на неодређено време.

Основано се наводима ревизије оспорава правилност примене материјалног права и изложено правно мишљење нижестепених судова.

Према одредбама Закона о раду, радни однос се заснива уговором о раду, који закључују запослени и послодавац пре ступања запосленог на рад, у писаном облику. Одредбом члана 32. став 2. истог Закона је прописано да се, ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду пре ступања запосленог на рад у писменом облику, сматра да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Законом о раду су, као рад ван радног односа, дефинисани привремени и повремени послови, тако што је чланом 197. прописано да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време - до пуног радног времена и корисником старосне пензије. Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаном облику (став 2.).

Правну природу уговора не одређује само његов назив, већ и суштина правног односа који је њиме заснован. Тужилац је код туженог био ангажован на основу више уговора о привременим и повременим пословима, закључених у периоду од 01.02.2016. године до 05.07.2020. године, па по својој правној природи ови уговори без обзира на њихов назив (привремени и повремени послови) у суштини представљају уговор о раду на одређено време.

Међутим, с обзиром да је тужени корисник јавних средстава, то се у односу на њега примењује и Закон о буџетском систему који је *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду.

Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр.108/13 – који је ступио на снагу 07.12.2013. године) и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године. Изузетно од става 34. овог члана радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог Закона, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Како је тужилац код туженог радио по основу уговора закључених у периоду од 01.02.2016. године до 05.07.2020. године, када је Законом о изменама и допунама

Закона о буџетском систему, који је био у примени од 07.12.2013. године било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе, то тужбени захтев није основан, па је Врховни суд применом члана 416. став 1. ЗПП преиначио обе нижестепене пресуде и одлучио као у ставу првом изреке.

Имајући у виду коначан успех странака у спору, тужилац је у обавези да туженом накнади трошкове поступка у границама постављеног и опредељеног захтева и то за састав ревизије у износу од 33.000,00 динара. Туженом није признато право на накнаду трошкова судских такси на ревизију и на олуку о ревизији, јер се према Закону о судским таксама у споровима из радног односа плаћа такса само ако се захтев односи на новчано потраживање, што није ситуација у конкретном случају.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 165. став 2. у вези чл. 153, 154. и 163. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке пресуде.

Тужиоцу не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић